

2.00pm, Dydd Mercher, 24 Tachwedd 2021
Cyfarfod Rhithwir

COFNODION

Yn bresennol	
Enw	Corff/mudiad
Y Cynghorydd Emlyn Dole (Cadeirydd)	Cyngor Sir Caerfyrddin
Huwel Manley	Cyfoeth Naturiol Cymru
Prif Arolygydd Stuart Bell	Heddlu Dyfed-Powys
Carys Morgans	Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throseddau
Ruth Mullen	Cyngor Sir Caerfyrddin
Kevin Jones	Gwasanaeth Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru
Y Cynghorydd Elwyn Williams	Awdurdod Gwasanaeth Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru
Anna Bird	Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda
Andrew Cornish	Coleg Sir Gâr
Wyn Morris	Adran Gwaith a Phensiynau
Andrew Charles	Llywodraeth Cymru

Hefyd yn bresennol	
Enw	Corff/mudiad
Gwyneth Ayers	Cyngor Sir Caerfyrddin
Kate Harrop	Cyngor Sir Caerfyrddin
Wendy Phillips	Cyngor Sir Caerfyrddin
Mandy Rogers	Cyngor Sir Caerfyrddin
Lesley Rees	Cyngor Sir Caerfyrddin
Carys Huntly	Cyngor Sir Ceredigion
Amy Richmond-Jones	Gwasanaeth Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru

1. Croeso ac Ymddiheuriadau

Croesawodd Emlyn Dole, yr Is-gadeirydd, bawb i'r cyfarfod rhithwir a mynegodd ddiolch arbennig i Ruth Mullen a Kevin Jones a oedd yn mynychu eu cyfarfod diwethaf fel aelodau'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus.

Ymddiheuriadau	
Enw	Corff/mudiad
Barry Liles	Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant
Maria Battle	Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda

Ros Jervis	Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda
Huw Thomas	Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda
Uwch-arolygydd Gary Phillips	Heddlu Dyfed-Powys
Marie Mitchell	Cymdeithas Gwasanaethau Gwirfoddol Sir Gaerfyrddin
Christine Harley	Y Gwasanaeth Prawf
Kelvin Barlow	Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol Gorllewin Cymru
Catherine Mealing-Jones	Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog

2. Aseiad Llesiant Drafft Sir Gaerfyrddin

Rhoddwyd trosolwg o'r Aseiad Llesiant Drafft gan bwysleisio'r meysydd allweddol a gwnaed y sylwadau a ganlyn:

- Mae'n warthus fod traean o blant yn byw mewn tldi, ac ar ben hynny, mae costau byw yn cynyddu, gan roi mwy o straen ar deuluoedd. Mae cysylltiadau rhwng plant sy'n byw mewn tldi a gordewdra. Bydd angen ystyried problemau tldi wrth fynd i'r afael â gordewdra, lefelau gweithgaredd, ffitrwydd corfforol a llesiant plant. Cytunwyd i osod costau byw ac effaith tldi yn goch yn y matrices.
- Mae nifer y rhieni iaith gyntaf Saesneg a fyddai'n cefnogi eu plant trwy addysg cyfrwng Cymraeg yn galonogol ond mae angen gwneud mwy yn enwedig gan fod mewnlifiad o bobl i ardaloedd gwledig.
- Mae angen ennill cefnogaeth pobl ifanc trwy fynd i'r afael â'u pryderon am COVID-19, newid yn yr hinsawdd, swyddi, tldi a'r amgylchedd.
- Pryd y bydd y data'n gwahaniaethu rhwng cynnydd cyffredinol a chynnydd sy'n gysylltiedig â Covid yn achos plant sy'n cael eu categorio fel 'plant mewn angen' gan y Gwasanaethau Cymdeithasol?
- Roedd angen eglurhad pellach ar y data ar ddigartrefedd a'r rhai sydd mewn perygl o fod yn ddigartref.
- Mae'r perygl o lifogydd sy'n effeithio ar eiddo wedi cynyddu yn ôl mapiau Tan 15 newydd. Angen egluro ai preswylfeydd neu fusnesau yw'r eiddo y cyfeirir atynt.
- Mae data ar dipio anghyfreithlon yn Sir Gaerfyrddin yn cael ei gyfrif yn wahanol i lawer o awdurdodau eraill gan fod bagiau sy'n cael eu gadael wrth ymyl bin sbwriel yn cael eu cynnwys, er enghraifft.
- Mae mudo i'r sir yn effeithio ar brisiau eiddo a allai effeithio ar y Gymraeg.
- Mae mynd i'r afael â gwrthdrawiadau traffig ar y ffyrdd yn her oherwydd nifer y sefydliadau sydd â chyfrifoldebau amrywiol.
- Ni chyfeirir at ofalwyr o dan y themâu 'Oedolion' na 'Heneiddio'n Dda'. Mae Bwrdd Iechyd Hywel Dda wedi gweld cynnydd o 64% yn yr unigolion sy'n rhoi gwybod eu bod yn ofalwyr di-dâl.
- Bydd ffosffadau a nitradau mewn dŵr yn cael effaith uniongyrchol ar dlodi gan y bydd cartrefi yn gorfod talu biliau dŵr uwch am drin carthffosiaeth a glanhau dŵr yfed.
- Gofynnwyd am eglurhad ynghylch y dewis o'r 'Themâu Allweddol' gan eu bod yn cynnwys cymysgedd o faterion a chyfleoedd. Dangosir sbectwm eang o sut yr aseswyd llesiant yn y sir, a'r gobaith yw gweithredu, mewn partneriaeth, ynghylch pob thema a nodwyd.
- Mae mater capasiti ynni yn ymwneud ag ynni adnewyddadwy yn ogystal ag isadeiledd y grid. Bydd hyn yn cael effaith sylweddol ar y sector cyhoeddus yn ei ymgais i fod yn Garbon Sero-net, ond bydd heriau hefyd yn wynebu diwydiant a busnesau newydd yn y sir. Mae capasiti'r grid ar ei h ôl hi cyn belled ag y mae'r gallu i gynhyrchu mwy o egni adnewyddadwy yn y sir i fod yn fwy cynaliadwy yn y cwestiwn. Mae Gwasanaeth Ynni Cymru yn gwneud rhywfaint o waith yn ymwneud â modelau perchentyaeth adnewyddadwy.

- Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throseddu, ar hyn o bryd, hefyd yn ymgynghori ar ei Gynllun Heddlu a Throseddu a bydd yn hyrwyddo hyn drwy fideos byr 1-2 funud a fydd yn cael eu gosod ar gyfryngau cymdeithasol. Gwnaed cynnig i gynorthwyo yn y gwaith o hyrwyddo'r ymgynghoriad llesiant.
- Er bod yr adroddiad mewn fformat darllenadwy, byddai crynodeb hawdd ei ddarllen yn fuddiol.
- Er yr ymgynghorwyd ag ysgolion a phobl ifanc wrth ddatblygu'r Asesiad Llesiant drafft, mae angen ymgysylltu'n barhaus â'r cyhoedd a grwpiau cymunedol eraill.
- Byddai'n dda cael cyfran helaeth o ymatebion yn seiliedig ar broffil y boblogaeth a nodweddion gwarchoddedig.

Cymeradwywyd yr argymhellion, a diolchodd Emlyn Dole i bawb a oedd yn ymwneud â datblygu'r Asesiad Llesiant drafft.

CAMAU GWEITHREDU	
Aildosbarthu costau byw ac effaith tlodi i fod yn goch ar yr Asesiad Llesiant drafft	Tîm Cymorth y BGC
Rhoi gwybod am unrhyw newidiadau i'r Asesiad Llesiant drafft gan gynnwys sgorio erbyn diwedd 26 Tachwedd	Pawb
Darparu astudiaethau achos o ymyriadau sydd wedi'u rhoi ar waith mewn ymateb i'r heriau a nodwyd yn yr Asesiad Llesiant drafft erbyn 22 Rhagfyr	Pawb
Datblygu crynodeb hawdd ei ddarllen o'r Asesiad Llesiant drafft	Tîm Cymorth y BGC
Ymateb i ymgynghoriad Blaenoriaethau a Chyllid Plismona y Comisiynydd Heddlu a Throseddu 2022/23 - dyddiad cau dydd Mawrth 30 Tachwedd	Pawb

3. Cofnodion a Materion yn Codi

29 Medi 2021

Cytunwyd bod y cofnodion yn gofnod gwir a chywir.

Cofnod o'r Camau Gweithredu

Darparwyd y wybodaeth ddiweddaraf am y camau gweithredu blaenorol.

4. Cynllun Llesiant Cyngor Sir Caerfyrddin - y Wybodaeth Ddiweddaraf

Cynllun Gwaith

Rhoddwyd trosolwg o'r wybodaeth ddiweddaraf fel sydd i'w weld mewn print bras yn y ddogfen hon.

Sicrhawyd rhagor o gyllid gan Gronfa Her Economi Sylfaenol Llywodraeth Cymru i fwrw ymlaen â'r gwaith caffael bwyd. Mae dwy elfen ynghlwm wrth y prosiect - gweithio gyda'r Bwrdd Iechyd er mwyn datblygu astudiaeth ddichonoldeb ynghylch darparu bwyd ar gyfer prydau bwyd i gleifion, ac edrych ar ddulliau posibl o gyflenwi bwyd lleol yn uniongyrchol i ysgolion. Mae'r cyhoeddiad diweddar ynglŷn â phrydau ysgol am ddim yn newid y sefyllfa rhywfaint, ond mae'n rhoi cyfle i drafod y mater ar lefel genedlaethol ac yn lleol.

5. Unrhyw Fater Arall

Nid chodwyd unrhyw fater arall.